

บันทึก

เรื่อง การอุปสมบทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หนังสือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ว่าได้รับหนังสือของนายประยูร เทวดี แจ้งว่า นายสุ่ม ตันต์พิลาผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี ได้อุปสมบท (บรรพชา) เป็นสามเณรในงานศพมารดาขณะนี้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ขอให้กระทรวงมหาดไทยสอบสวนว่านายสุ่ม ตันต์พิลาผล ได้อุปสมบท (บรรพชา) จริงหรือไม่ และว่าในเรื่องการอุปสมบทนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้เคยตีความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑ (๔) ไว้ว่า เป็นการขาดจากสมาชิกภาพ ฉะนั้นเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อุปสมบท (บรรพชา) เป็นสามเณร จะคิดว่าเป็นการขาดจากสมาชิกภาพด้วยหรือไม่ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่าจะมีความเห็นประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วขอเสนอว่า เรื่องนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการตีความในรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความแห่งรัฐธรรมนูญนั้น โดยเหตุนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะตีความในรัฐธรรมนูญให้มีผลบังคับได้ แต่เมื่อได้ถูกขอร้องให้พิจารณาคณะกรรมการกฤษฎีกาก็จักได้วินิจฉัยปัญหา และเมื่อได้วินิจฉัยเป็นประการใดก็ดี พึงเป็นที่เข้าใจว่าการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาคงเป็นเพียงการแสดงความเห็นเท่านั้น

รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑ บัญญัติว่า "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ

(๔) ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร...." ปัญหาตามรัฐธรรมนูญมาตรานี้จึงอยู่ที่คำว่า "ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร"

กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้อยู่ในเวลานี้และขณะที่เกิดกรณีอันเป็นปัญหาในเรื่องนี้ก็คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ.๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๓๕

พึงสังเกตว่าสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ตามบทกฎหมายที่กล่าวข้างต้นได้บัญญัติถึง "คุณสมบัติ" และการ "ขาดคุณสมบัติ" ไว้เป็นสองกรณี กล่าวคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องประกอบด้วย

๑. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัตินั้นได้บัญญัติไว้ และ
  ๒. เป็นผู้ที่ไม่ขาดคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัตินั้นได้บัญญัติไว้
- คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งมีอะไรบ้างพระราชบัญญัติที่กล่าวข้างต้นได้

บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖ ส่วนการขาดคุณสมบัติได้บัญญัติไว้ต่างหากในมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๗ มีว่า "ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ

- (๑) ผู้อยู่ในฐานะเหนือการเมืองตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๗
- (๒) บุคคลหูหนวกหรือเป็นใบ้หรือตาบอดทั้งสองข้าง
- (๓) ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๔) บุคคลผู้ล้มละลาย ซึ่งศาลยังไม่สั่งให้ฟื้นคดี"

รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑ (๔) ได้บัญญัติกล่าวแต่เฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องแก่การขาดคุณสมบัติเท่านั้น หากได้มีถ้อยคำใดพาดพิงไปถึงการไม่มีหรือการเสียไปซึ่งคุณสมบัติที่ว่าต้องมีนั้นด้วยไม่ ฉะนั้น "กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" ที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑ (๔) กล่าวถึง ก็คือพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ.๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๙ มาตรา ๑๗ ที่ได้กล่าวมาแล้วเท่านั้น

ปรากฏโดยชัดแจ้งตามมาตรา ๑๗ ว่าการเป็นภิกษุหรือสามเณรนั้น หากใช้เป็น การขาดคุณสมบัติแต่อย่างใดไม่ การเป็นภิกษุหรือสามเณรตามที่พระราชบัญญัติที่กล่าวข้างต้น ได้กล่าวถึงปรากฏในอีกมาตราหนึ่งต่างหากคือมาตรา ๑๖ อันเป็นบทบัญญัติถึงการขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งหาใช้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า การที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อุปสมบท (เป็นภิกษุ) กัฏฐี หรือบรรพชา (เป็นสามเณร) กัฏฐี หากเป็น เหตุที่จะให้ขาดจากสมาชิกภาพไม่ เพราะฉะนั้นก็ถือไม่ได้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัญหา ที่หารือมานี้ได้ขาดจากสมาชิกภาพ

(ลงชื่อ) ส. วินิจฉัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

แทน เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา